

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ ::
SANTA AGNA 19, PRAL. TELEFON 4258

ANY XIV :: NUMERO 4371 :: BARCELONA, DIUMENGE, 8 D'ABRIL DE 1917 :: UN NUMERO 5 CENTIMS

IMPRENTA I ESTEREOTIPIA ::
CARRER EST, 16 TELEFON 2293

IDIOMES

Berlitz School

Pelal, 58. Telefon 8808. - Barcelona

Si vosté necessita fer-se compendre en una llengua estrangera, vagi a l'Escola BERLITZ; mercès al mètode rapid que allí s'utilitza, aprendrà prompt de parlar-la i d'entendrela.

Les Escoles BERLITZ no ensenyen més que idiomes, però els ensenyen bé.

Despaix de traduccions en tots els idiomes.

Lliçons particulars i classes colectives a l'alcans de totes les fortunes.

Des de la primera lliçó, l'alumne sent i parla solament l'idioma que est. dia.

ELIXIR ESTOMACAL

de Saiz de Carlos (STOMALIX)

Es recetado por los médicos de las cinco partes del mundo porque tonifica, ayuda a las digestiones y abre el apetito, curando las molestias del

ESTÓMAGO É

INTESTINOS

el dolor de estómago, la dispepsia, las acedias, vómitos, inapetencia, diarreas en niños y adultos que, á veces, alternan con estreñimiento, dilatación y úlcera del estómago, etc. Es antiséptico.

De venta en las principales farmacias del mundo y en Serrano, 30, MADRID, desde donde se remiten folletos á quien los pida.

Podem

garantitzar la tela, la confecció i el tall de nostres Camises, puix totes elles son confeccionades en nostres tallers

Casa Vilardell

Hospital, 36 i 38. - Sucursal núm. 1, Comte de l'Assalt, 8. Pròxima inauguració de l'ampliació i reformes de la Sucursal núm. 2, Carme, 73.

EL BARATO

Rebudes les Novetats de temporada en Llaneria, Sederia i Fantasies Coló

No hi ha cap casa a Barcelona que estigui en condicions de presentar tan grans existències d'aquests articles per l'únic motiu de no existir-ne un altre, que la seva venda arribi ni a la quarta part de la que fa EL BARATO.

Els genres de totes les seccions de Novetats, son renovats totalment cada temporada, puix quan un article no té prompta acceptació es liquida per medi del

Descompte Progressiu

Única casa a Espanya que té aquest sistema

Dr. Serrallach Especialista ronyons, matriu, vies urinaries i afeccions orina. De 12 a 1 i de 6 a 8. Feliu, 10 a 12. PELAL, 50

Als Què pa-tolxin TOS

per forta i crònica que siguin, prenguin, les renomades PASTILLES del DR. ANDREU. Són tan ràpids i segurs els efectes d'aquestes pastilles, que a les primeres preses se sent ja un alivi que sorprèn i anima, i casi sempre desapareix la tos per complet a l'acabar la primera capsula.

Els que tinguin ASMA o sofocació, usin els PAPERS ACCATS o els CIGARRETS ANTIASTMAtics del mateix Doctor, que calmen desseguida els atacs i de nit permeten dormir tranquil·lament.—Demànin-se prospectes.

FOX Venanci Guillemet FOX VERGARA, I FOX

Ademés de la incomparable màquina «FOX» per a escriure Importo directament dels E. U. d'Amèrica les següents marques:

«UNDERWOOD» «REMINGTON» «MONARCH»
«SMITH PREMIER» «SMITH BROS.» «ROYAL», etc., etc

que venc al públic en condicions ventajossíssimes

(Si necessita V. màquina, no deixi de visitar la casa FOX)

Ideologies i sentimentalismes internacionals

(Conferència donada el divendres passat a la Joventut Nacionalista Republicana)

El tema i el títol d'aquelles paraules que avui pronunciareu, obeeixen a una intuïció vaga, imprecisa que sempre he tingut, a propòsit d'aquelles qüestions universals, que tan endebedades han agitat constantment la consciència de la humanitat.

Parlar de ideologies i sentimentalismes internacionals, és potser un pleonisme paradoxal i fins atrabiliari en lo íntim del meu esperit, perquè la intuïció de que us parlava m'havia molt sovint fet error, i avui al recapitular aquestes reflexions he vist més clarament encara, que els pobles i el món enter s'han guiat sempre per instints emocionals, per sentimentalismes.

I és que el home així individual com col·lectivament considerat és l'animal més sentimental de la creació. És tant cert això a través de l'història dels fets humans, que potser no es trobarà mai un estat d'ànima col·lectiva, adiu en els moments més culminants de la civilització on el factor cordial en un sentit positiu o bé negatiu no hi sigui amb una quantitat poderosament predominant.

Jo us podria ara, descampellar tot un embull de teories filosòfiques, però m'he proposat també jo, parlar aquesta nit més al vostre sentiment, i vull citar-vos tan sols en apòi de la meua tesi el fonament evidentíssim de que la humanitat en llargs períodes de la seva existència ha viscut i ha anat marxant a l'illuminada mica fantàstica dels dogmes religiosos.

Hi ha una raó indubtablement perquè les coses s'esdevinguin així i no d'altra manera... I potser aquesta raó secreta la trobem ja impensadament frapa en la «crítica de la raó pràctica» d'Emmanuel Kant, l'enderrocador de tantes coses espirituals, l'artífex gegant de la raó universal emancipada.

Aqueix element sentimental es troba tant barrejat a la essència, a la entranya mateixa del ésser humà, que no es solament en la magna teoriasociològica kantiana on pot trobar-se, car ja Gustave Lebon s'ha descobert suau en totes les concepcions filosòfiques i de ciència pura...

Aqueix desequilibri entre el món emocional i el racional invadeix d'una guisa mecànica la estructura de l'Estat, la consciència de la rassa, les concepcions creadores d'energies socials i polítiques... Després d'haver-nos situat en aquest terreny d'estudi, en aquest punt de convergència dels problemes universals, trobareu que ben poca cosa s'ha fet sense emmenllevar una espurna a la sentimentalitat.

Us veig perplexos inclinats a creure que us les heu amb un aixorret... No, amics meus, jo crec també jo mateix que vosaltres que les obres fecundes i redentores i fins les sabies han d'amenar-se a bona fi amb una mica de cordialitat.

Però... jo dic que es sentimentalisme tot allò que no té equilibri. I des d'aquest punt de vista, un matemàtic, un astrònom, un físic són sers perfectament sentimentals que tota la intuïció, la sensibilitat, de les formals numèriques físiques i astronòmiques. I crec

pública de Plató de la «Ciutat del sol» de Campanella, d'aquella «Utopia» de Tomás Morus. Però és que encara després d'aquests tanteigs d'un comunisme barroc en vingueu d'altres plens d'una inflamació socialitzant més generosa, més dogmàtica, més emocional encara. Fou la França principalment la que en dona l'exemple d'una consciència més íntima del benestar polític, i aquells homes que tenen accents de profeta il·luminat, que presentaven els fets sots un aspecte frígid i gairebé frenètic, semblava que s'apropessin més que cap altre a l'ideal suprem de l'home que concebia la vida en una síntesi equilibrada de factors egregiament esperituals. «La Basiliada», i el Codi de la Natura» de Morelly, «Els falauterics» de Fourier, aquelles estupendes «Becherches philosophiques sur le droit de propriété et le vol» de Brissot de Warville, el predecessor de Proudhon i el pare de tots els matissos de la acracia moderna, aquell «Regim Nacional» de Owen i aquell «Viaje a Icaria» de Cabet, a la celebrada «Parábola» de Saint Simón i aquell «Nou cristianisme» i aquella magnífica «Triada» de Pierre Leroux són somnis d'una pura bellesa sentimental, a voltes malaltissim, que no han arribat encara a cristallitzar definitivament en fórmules d'un racionalisme absolut, ni han aportat una engruna de inspiració en l'obra civilitzadora de cap de les races que poblen avui la Europa.

Hi havia en les nervioses concepcions de aquests homes un sentimentalisme massa excoorbat; les ànimes llurs no estaven predisposades a sofrir la empena irresistible de les magnes futuristes il·luminoses. Era una torrencada que s'ho enduia tot, fins el fang i les substàncies vitals que ella mateixa entranyava. I l'obra emancipadora és ans al contrari plaia petita i fina que penetra la terra i la fa ferma i prolífica.

Paralelament aquestes concepcions exaltades d'un comunisme malalt i escadusser; els pobles d'Europa sofrien la influència fatalista de les novelles escoles econòmiques. El professor Glasgow Adam Smith, aprofitant les teories disperses en els llibres de David Hume de Recocari, Galiani Ortés i el comte de Verri, controvertia brillantment la teoria mercantilista que privava des d'allavors de la «Colmatística» d'Aristòtil, i triomfant momentàniament sobre la fisiocràtica de Quesnay, fonamenta la escola anomenada industrial, demostrant que el treball era la font de producció, exaltant el principi de la divisió de treball, i consagrant d'una manera fina avui definitiva en la realitat social la influència del capital en l'augment de la riquesa, la productivitat dels treballs manuals en proporcions idèntiques, i d'altres termes econòmics, entre els quals són el ja citats els més cèlebres i principals bé que no siguin pas els més absolutament certs.

La teoria smithiana era un producte natural de la societat burgesa que en aquells temps començava a néixer, i les seves aspiracions més o menys científiques són citades aquí perquè elles influïren remarcablement en una esfera molt elevada de la política del seu temps.

Tingué també moltes influències en el moviment de les idees europees la doctrina errònia i contraproduent de Malthus, fundada en el principi de que mentre els productes de la terra augmenten en proporció aritmètica, els homes se reproduïxen en proporció geomètrica. Entre parèntesis farem constar per a alligonament d'aquests neo malthusians que aqueixes teories figures ja en un llibre anònim que aparegué a Amsterdam abans que En Malthus fos major d'edat.

Aqueixes teories econòmiques així com les del llibre canvi i del proteccionisme, ocasionaren polèmiques formidables a tot Europa i s'ajugaren les voluntats de molts governs i fins en molts cassos llençaren uns pobles contra els altres amb les armes a la mà.

Potser en aqueix esboç hi trobareu quelcom que justifiqui la primera part del epígraf d'aquesta conferència, car hi ha en els doctrinariers econòmics, més contingut ideològic que rigorosament científic, i les seves lleis són més pel reforçament de la societat burgesa i per la sanció coactiva dels estats que no pas per la lògica de les seves afirmacions i conseqüències.

En l'ordre filosòfic que hem enviatjat al principi no's poden empero les concepcions econòmiques concepcions pas com a ideologies, car elles també careixen de la visualitat universalista que segons la nostra teoria les caracteritza. Són doncs, des d'aquest punt de vista encara un sentimentalisme més.

En la història moderna representen les teories econòmiques un factor importantíssim gairebé predominant.

(Acabarà)

FRANCESC CAÑADAS

El Parlament nord-americà ha votat un crèdit de cent mil milions de dollars per a despeses de guerra i ha donat les ordres necessàries per a la mobilització de la flota. Aitals són els dos primers actes pràctics i immediats de la declaració de l'estat de guerra entre Alemanya i els Estats Units.

Donat el temperament pràctic de la gent nord-americana es de suposar que d'un dia a l'altre ens informarem de grans decisions preses i, sobre tot, d'actes realitzats en vista d'obtenir conseqüències decisives i de molta

eficàcia. Sembla que l'almirallat ianki ja està duent a la pràctica un projecte vastíssim de cooperació amb les flotes aliades.

Les principals mesures que s'adoptaràn de primer enduvi poden classificar-se en l'ordre següent:

a) Constitució progressiva d'un exercit nacional, procedint per llesves successives de mig milió d'homes.

b) Organització immediata del reparament dels queviures per a la població civil, en previsió d'ulteriors necessitats.

c) Organització de la caça de submarins. Mesura primordial i d'aplicació immediata.

d) Obertura de considerables crèdits per a l'itja d'impostos. Les quantitats que deuen atényer eixos crèdits seràn determinades no més després que s'hagin fixat les necessitats del exercit i de la flota.

e) Cooperació econòmica, obrint crèdits als aliats.

f) Emissió d'emprèstis interiors de taxa reduïda. (Sobre eixes probables emissions, creu el govern americà que es possible, d'altal fàcil, trobar ràpidament al menys deu milions de dollars).

Tals son, a «grosso modo» les línies generals de l'eficàcia de l'intervenció nord-americana. L'ajuda pràctica i material que els Estats Units porten als aliats es, per lo tant, considerable. Els aliats prou la tenen en compte. Mes els pobles que encara s'escuden en la neutralitat no han de perdre de vista que la intervenció americana es, ademés, la sanció més gran que a la justícia de la causa dels aliats s'hagi pogut donar.

X

Per a proporcionar un dia de descans als nostres redactors i operaris, aprofitant la festivitat del dia, demà dilluns no es publicarà EL POBLE CATALÀ

LA POLITICA

AMB molta insistència s'ha ing i parlat en aquests darrers moments, d'una qüestió de crisi ministerial, que sobrevé en unes circumstàncies gens falagueres per als problemes que s'han plantejat a gairbént sens que hi hagi fins are recaigut solució satisfactoria.

Totes aqueixes còbales que tant s'ha prodigat a l'entorn d'aquesta crisi no conseguiran en res neguitejar a l'opinió pública massa avesada a veure l'esterilitat d'aquests canvis de política que no obeeixen a cap raó substancial, a cap necessitat fonament sentida, i que en res varien tampoc els aspectes miserables que presenta la vida del país.

Que sigui En Sánchez Toca, o que sigui En Villanueva el nou president de ministres, no és cosa que tingui un interès transcendental, ni que pugui llevar-nos cap caboria.

Ha de fer-se constar, empero, que'l fracàs del Gabinet liberal s'encomanarà als altres, menys acostumats encare al contacte amb la realitat nacional, actualment gairebé trágica.

Com sempre, el poble hi és completament extrany a aquesta combinació política que are s'està gestant en les camarilles governamentals i governamentals, perquè en res l'alany, i en res pot satisfer-ho.

Es més; en aquest cas concret el govern no caurà per ventura amb molts de les actuals circumstàncies, sinó per conveniències íntimes del torn acomodatist, o per altres misterioses rahons que's mouen en una esfera totalment distinta de la en que's mouen les populars aspiracions.

En Romanones tenia d'haver caigut abans, perquè la seva actuació parlamentària i directora ha estat llamentable d'ineficàcia i de pertorbació, perquè en cap problema dels molts i molts terribles que s'han plantejat hi ha dut cap fórmula tolerable, perquè are darrerament, les boques que s'obrien de gana les ha tapades amb un boçal.

Si això hagués sigut així, si el declini d'En Romanones hagués estat

Comentari de la guerra

L'intervenció americana

El Parlament nord-americà ha votat un crèdit de cent mil milions de dollars per a despeses de guerra i ha donat les ordres necessàries per a la mobilització de la flota. Aitals són els dos primers actes pràctics i immediats de la declaració de l'estat de guerra entre Alemanya i els Estats Units.

Donat el temperament pràctic de la gent nord-americana es de suposar que d'un dia a l'altre ens informarem de grans decisions preses i, sobre tot, d'actes realitzats en vista d'obtenir conseqüències decisives i de molta

EL FARO

127, Hospital, 127 - BARCELONA

:: Gran baçar de Sastrería i varis articles ::

Rebudes les novetats de primavera i de istiu

Bonic i elegant assortit de genres per a cavaller a mida :: :: :: Robes confeccionades per a cavallers i nens

CAMISERIA, CORBATERIA, GENRES DE PUNT, BERRETS, GORRES, etc. etc.

:: Vendes al contact ::

Economia veritat :-: Preu fixe

Nota: En preparació nostre CATALEC GENERAL.